

Dosarul nr. 2ra-649/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: O. Ionașcu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov)

DECIZIE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Goncear Olga,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Goncear Olga împotriva SA “Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea ordinului privind desfacerea contractului individual de muncă, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 aprilie 2018, Goncear Olga, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA “Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea ordinului nr. 13-p din 10 ianuarie 2018 cu privire la desfacerea contractului individual de muncă, restabilirea în funcția anterior deținută, obligarea pârâtului la achitarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă, obligarea pârâtului la achitarea prejudiciului moral cauzat, apreciat la suma unui salariu mediu și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că timp de peste 24 ani a activat la SA “Apă Canal Chișinău”, fiind angajată în calitate de șef-secție, Secția analize și audit.

Reclamanta a menționat că la data de 31 iulie 2017, prin ordinul societății nr.65 cu privire la modificarea structurii organizaționale și reducerea unor unități din statele de personal ale SA „Apă-Canal Chișinău”, au fost dispuse și unele modificări în structura societății, fiind aprobată o nouă organigramă, precum și o structură a noilor subdiviziuni. Concomitent, a fost dispusă inițierea procedurilor de disponibilizare a personalului, procedură adiacentă optimizării structurii organizatorice.

Concomitent, a indicat că în rezultatul optimizării, au fost create și unele funcții noi, vizând inclusiv și activitatea exercitată de dânsa în cadrul întreprinderii,

printre care și funcții de Șef departament, la care, a pretins și ea, fapt despre care a informat conducerea.

A opinat că promovarea în funcție a fost înfăptuită pe alte principii decât cele ce țin de profesionalism și fără a ține cont de stagiul de activitate din cadrul societății și de rezultatele acestuia, iar în condițiile respective, la 03 noiembrie 2017, a refuzat propunerea administrației de a ocupa o altă funcție care nu corespunde nivelului său de calificare, astfel încât, urmând să fie disponibilizată, în conformitate cu procedura reducerii statelor de personal.

A reliefat că în contrar procedurilor stabilite, a fost eliberată din funcție, prin ordinul nr.13-p din 10 ianuarie 2018, iar în acesta fiind invocat un temei legal care nu corespunde realității și respectiv, nu este aplicabil în cazul dat.

Astfel consideră că, a fost concediată din funcție, în temeiului prevăzut de art.86 alin.(1) lit. v) al Codului muncii - în legătură cu refuzul salariatului de a continua munca în legătură cu schimbarea proprietarului unității, reorganizarea acesteia, precum și a transferării unității în subordinea unui alt organ.

Apreciază reclamanta că ordinul de eliberare este drept unul ilegal, emis cu încălcarea normelor în vigoare, cu ignorarea prevederilor legislației muncii și anume, fiind emis în baza unui temei care nu a existat în realitate, iar cele indicate în ordin au fost invocate arbitrar.

A invocat că prin acțiunile sale inechitabile angajatorul i-a adus suferințe psihice, cauzându-i o stare de frustrare, plasând-o într-o situație de incertitudine. Consideră că fost concediată ilegal de către angajator cu bună știință, iar scopul final fiind cel de a selecta personalul după alte principii decât cele legale.

În drept, și-a întemeiat poziția pe prevederile art. 9, 86, 89, 90 206, 329, 330 348-355 ale Codului Muncii și în temeiul art. 166, 167 ale Codului de procedură civilă.

Pe parcursul examinării cauzei, în ședința de judecată din 23 iunie 2018, reclamanta Gonciar Olga a înaintat instanței o cerere de concretizare a cuantumului pretențiilor, în motivarea căreia suplimentar, a indicat că lunar angajații subdiviziunii Direcția Relații cu Clienții, în care a activat, au posibilitatea să aibă un câștig suplimentar (seara și în zilele de odihnă) prin livrarea facturilor de plată clienților întreprinderii conform următoarelor tarife: 0,90 lei pentru livrarea unei facturi de plată locatarilor blocului locativ cu mai multe etaje, 1,10 lei locatarilor caselor private și 1,20 de lei pentru livrarea unei facturi de plată agenților economici.

Ca urmare, câștigul lunar în urma activității susmenționate constituia 1000-1200 lei iar în legătură cu concedierea ilegală a fost lipsită de acest câștig, fapt pentru care a suferit o pagubă materială și morală pe care o estimează în 3 salarii medii lunare.

La fel, a menționat că în ajunul sărbătorii de 08 martie 2018, toți angajații întreprinderii au primit un premiu bănesc, iar în legătură cu concedierea sa ilegală nu a primit premiul respectiv, fapt pentru care a suferit pagubă morală pe care o estimează cu un salariu mediu lunar.

A mai ai indicat că și în ajunul sărbătorilor de Paști toți angajații întreprinderii au primit un premiu bănesc, iar în legătură cu concedierea sa ilegală nu a primit premiul respectiv, fapt pentru care a suferit o pagubă morală pe care o estimează cu un salariu mediu lunar.

Totodată, a explicat că în luna mai 2018 în legătură cu concedierea anticipată a Președintelui comitetului profesional, au avut loc alegerea noului Președinte pe un termen de 5 ani, iar în legătură cu concedierea ei ilegală nu a avut posibilitate să înainteze candidatura sa de a participa la alegerile organizate, fapt pentru care, la fel, a suferit un prejudiciu moral pe care îl estimează cu 5 salarii medii lunare.

A afirmat că în anii precedenți angajații întreprinderii primeau o remunerație suplimentară la sfârșitul anului, iar în anul 2018 acesta a fost înlocuit cu premiul bănesc pe care l-au primit toți angajații întreprinderii, însă în legătură cu concedierea sa ilegală nu a primit acest premiul, fapt pentru care a suferit pagubă morală pe care o estimează cu un salariu mediu lunar.

De asemenea, a relevat că în luna ianuarie 2017, a avut o traumă (fractura complicată a piciorului) pentru tratamentul căreia i-a fost efectuată o intervenție chirurgicală, iar peste un an, în ianuarie 2018, a fost planificată intervenția chirurgicală pentru scoaterea acestor elemente, în legătură cu ce a primit și îndreptarea la intervenție chirurgicală, de care nu s-a putut folosi din cauza concedierii sale ilegale și dezactivării poliței de Asigurare Medicală Obligatorie, suferind astfel, dureri și incomodități la mișcare, și care i-au adus pagube morale pe care le estimează cu 3 salarii medii lunare.

În acest context, a solicitat încasarea de la pârâțul Societatea pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” 14 salarii medii lunare pentru șase episoade, în care i-au fost aduse pagube morale și materiale, precum și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei.

În ședința de judecată din 28 septembrie 2018, reclamanta Goncear Olga a înaintat instanței o altă cerere de concretizare a cuantumului pretențiilor, în motivarea căreia, suplimentar, a precizat că concedierea ei în baza art. 86 alin. (1) lit. v) a Codului muncii, este posibilă la existența uneia din cele trei cauze - schimbarea proprietarului, reorganizarea unității și transferul unității în subordinea unui alt organ, pe de o parte, și refuzul pe de altă parte.

Prin hotărârea din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cererea de chemare în judecată depusă de Goncear Olga împotriva SA “Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea ordinului privind desfacerea contractului individual de muncă, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 21 ianuarie 2019, Goncear Olga, a declarat apel, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Goncear Olga și s-a menținut hotărârea din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, prin prisma art. 49 alin. (1) lit. d1), 68 alin. (1) și (2), 81, 86 alin. (1) din Codul muncii, a considerat că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a fost dată o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar

hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Conform probatoriului administrat pe parcursul examinării cauzei, Colegiul a reținut că Goncear Olga a activat în cadrul SA “Apă Canal Chișinău”, deținând diferite funcții, ultima dintre care fiind șef-sectie, Secția analize și audit, Direcția relații cu clienții.

De altfel, Colegiul a reținut că prin Ordinul nr.65 din 31 iulie 2017 „Cu privire la modificarea structurii organizatorice și reducerea unor unități din statele de personal al SA “Apă Canal Chișinău”, ținând cont de necesitatea optimizării structurii organizatorice în scopul reflectării corecte a cheltuielilor directe și repartizării cheltuielilor comune pe tipuri de activități reglementate de stat, identificată în procesul de examinare și aprobare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și conform hotărârii Consiliului ACC din 01 martie 2017, prin care a fost acordat dreptul de opera modificările necesare în structura organizatorică și în temeiul hotărârii Comitetului de Conducere al ACC din 11 iulie 2017, prin care a fost aprobat conceptul noii Organigrame a ACC, fiind printre altele dispusă aprobarea unei noi Organigrame a ACC, prevăzută în anexa nr.1, care este parte integrantă a prezentului ordin. Aprobarea structurii noilor subdiviziuni formate în baza Organigramei, prevăzută în anexa nr.2, care este parte integrantă a prezentului ordin, precum și aducerea la cunoștință angajaților privind ordinul dat și inițierea procesului de negociere a unui nou Contract colectiv de muncă (f.d.47-49).

La fel, Colegiul a reținut că, prin ordinul SA “Apă-Canal Chișinău” nr.222-p din 26 septembrie 2017 „Cu privire la operarea unor modificări în anexa nr.1 la Ordinul nr.65 din 31 iulie 2017”, în baza Hotărârii Comitetului de conducere al SA „Apă-Canal Chișinău” din 14 septembrie 2017, precum și în temeiul hotărârii Consiliului SA „Apă-Canal Chișinău” din 01 martie 2017 prin care a fost acordat dreptul de a opera modificări necesare în structura organizatorică, a fost aprobată formarea unui departament nou, în cadrul Direcției relații cu clienți, în baza Divizării Departamentului administrarea relațiilor cu clienți, în două departamente separate: Departamentul administrativ și Departamentul relații cu clienți. Prin același ordin au fost aprobate modificările operate în Organigrama SA „Apă-Canal Chișinău”, anexa nr.1 la Ordinul 65 din 31 iulie 2017 „Cu privire la modificarea structurii organizatorice și reducerea unor unități din statele de personal ale SA „Apă-Canal Chișinău”.

Instanța de apel a notat că prin conținutul Ordinului nr.680-p din 01 decembrie 2017, în temeiul ordinului nr.65 din 31 iulie 2017 și a ordinului nr.222p din 26 septembrie 2017 „Cu privire la modificarea structurii organizatorice și reducerea unor unități din statele de personal ale societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și în conformitate cu prevederile art.74 alin.(1) din Codul muncii, s-a preconizat efectuarea transferului la un alt loc de muncă, permanent, cu acordul părților, a angajatei Olga Goncear, șef secție, Secția analize și audit, Direcția relații cu clienți (cod 1200) în funcția de șef sector (cod 150), Sectorul monitorizare (cod 61200), Departamentul administrativ, Sectorul monitorizare (cod 61200), cu începere de la 18 decembrie 2017.

La caz, instanța de apel a menționat cu referire la prevederile art. 68 alin.(1) și (2), art.49 alin.(1) lit. d1) din Codul muncii, că angajatorul SA „Apă-Canal

Chișinău” a întocmit și a semnat un acord suplimentar la contractul individual de muncă, potrivit căruia, părțile contractului au convenit să modifice contractul individual de muncă.

La fel, Colegiul a reținut că angajatorul SA „Apă-Canal Chișinău” a propus reclamantei-apelante Goncear Olga o funcție în cadrul Departamentului nou creat, și anume, funcția de șef sector, Sectorul monitorizare, Departamentul administrativ, Direcția relații clienții, însă, salariața a refuzat să accepte oferta angajatorului.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, angajatorul în mod justificat și legal a desfăcut contractul individual de muncă cu Olga Goncear, așa cum, în speță, sunt întrunite condițiile de concediere a reclamantei stabilite la art. 86 alin. (1) lit. v) din Codul muncii.

La 17 februarie 2020, Goncear Olga a declarat recurs împotriva deciziei din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au aplicat eronat și au interpretat greșit normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor recurente.

Totodată, recurenta în susținerea recursului a indicat motive de fapt și de drept similare celor expuse pe parcursul cauzei în instanțele de judecată ierarhic inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 12 septembrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 15 octombrie 2019 (f.d. 130), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada de recepționare a copiei decizie de către recurentă.

Astfel, recursul declarat la 17 februarie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 05 martie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-649/20, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 143).

Conform avizului de recepție, copia recursului a fost recepționată la 09 martie 2020 de SA „Apă-Canal Chișinău” (f.d. 144).

Astfel, la 25 mai 2020, SA „Apă-Canal Chișinău” a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Goncear Olga, ca inadmisibil.

Prin încheierea din 20 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Goncear Olga a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursurile s-au examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenta și intimații au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Verificând decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenteii, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *Garda Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenta nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În debut, Colegiul atestă că Goncear Olga înaintând acțiune în instanță împotriva SA „Apă-Canal Chișinău” a solicitat anularea ordinului nr. 13-p din 10 ianuarie 2018 cu privire la desfacerea contractului individual de muncă, restabilirea în funcția anterior deținută, obligarea pârâtului la achitarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă, obligarea pârâtului la achitarea

prejudiciului moral cauzat, apreciat la suma unui salariu mediu și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, prima instanță prin hotărârea din 26 decembrie 2018 a Judecătoreiei Chișinău, sediul Buiucani, a respins integral, ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Goncear Olga împotriva SA “Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea ordinului privind desfacerea contractului individual de muncă, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 12 septembrie 2019 a respins apelul declarat de Goncear Olga și a menținut hotărârea din 26 decembrie 2018 a Judecătoreiei Chișinău, sediul Buiucani.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În sensul art. 130 alin. (2) - (4) Cod de procedură civilă, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În concordanță cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 241 alin. (5), (6) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Art. 373 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, stabilește că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care

motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

De altfel, în sensul art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural și material, prin ce se impune casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în următoarele circumstanțe.

Deci, în cardul derulării procesului judiciar s-a constatat că Gonciar Olga a activat în cadrul SA “Apă Canal Chișinău”, deținând diferite funcții, ultima dintre care fiind șef-secție, Secția analize și audit, Direcția relații cu clienții.

Prin ordinul nr. 65 din 31 iulie 2017 „Cu privire la modificarea structurii organizatorice și reducerea unor unități din statele de personal al SA “Apă Canal Chișinău”, ținând cont de necesitatea optimizării structurii organizatorice în scopul reflectării corecte a cheltuielilor directe și repartizării cheltuielilor comune pe tipuri de activități reglementate de stat, identificată în procesul de examinare și aprobare a tarifelor pentru serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și conform hotărârii Consiliului ACC din 01 martie 2017, prin care a fost acordat dreptul de opera modificările necesare în structura organizatorică și în temeiul hotărârii Comitetului de Conducere al ACC din 11 iulie 2017, prin care a fost aprobat conceptul noii Organigrame a ACC, a fost dispusă aprobarea unei noi Organigrame a ACC, prevăzută în anexa nr.1, care este parte integrantă a prezentului ordin, aprobarea structurii noilor subdiviziuni formate în baza Organigramei, prevăzută în anexa nr.2, care este parte integrantă a prezentului ordin, precum și aducerea la cunoștința angajaților privind ordinul dat și inițierea procesului de negociere a unui nou Contract colectiv de muncă (f.d.47-49).

Prin ordinul SA “Apă-Canal Chișinău” nr.222-p din 26 septembrie 2017 „Cu privire la operarea unor modificări în anexa nr.1 la Ordinul nr.65 din 31 iulie 2017”, în baza Hotărârii Comitetului de conducere al SA „Apă-Canal Chișinău” din 14 septembrie 2017, precum și în temeiul hotărârii Consiliului SA „Apă-Canal Chișinău” din 01 martie 2017 prin care a fost acordat dreptul de a opera modificări necesare în structura organizatorică, a fost aprobată formarea unui departament nou, în cadrul Direcției relații cu clienți, în baza Divizării Departamentului administrarea relațiilor cu clienți, în două departamente separate: Departamentul administrativ și Departamentul relații cu clienți. Prin același ordin au fost aprobate modificările operate în Organigrama SA „Apă-Canal Chișinău”, anexa nr.1 la Ordinul 65 din 31 iulie 2017 „Cu privire la modificarea structurii organizatorice și reducerea unor unități din statele de personal ale SA „Apă-Canal Chișinău”.

Ulterior, prin Ordinul nr.680-p din 01 decembrie 2017, în temeiul ordinului nr.65 din 31 iulie 2017 și a ordinului nr. 222p din 26 septembrie 2017 „Cu privire la modificarea structurii organizatorice și reducerea unor unități din statele de personal ale societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” și în conformitate cu prevederile art.74 alin.(1) din Codul muncii, s-a preconizat efectuarea transferului

la un alt loc de muncă, permanent, cu acordul părților, a angajatei Olga Goncear, șef secție, Secția analize și audit, Direcția relații cu clienți (cod 1200) în funcția de șef sector (cod 150), Sectorul monitorizare (cod 61200), Departamentul administrativ, Sectorul monitorizare (cod 61200), cu începere de la 18 decembrie 2017.

În consecință, prin ordinul SA “Apă Canal Chișinău” nr. 13-p din 10 ianuarie 2018, Goncear Olga a fost concediată din cadrul entității enunțate în baza art.86 alin.(1) lit. v) al Codului muncii, în legătură cu refuzul salariatului de a continua munca în legătură cu schimbarea proprietarului unității, reorganizarea acesteia, precum și a transferării unității în subordinea unui alt organ, cu începere de la 12 ianuarie 2018 (f.d. 5).

Conform materialelor cauzei, 10 aprilie 2018, Goncear Olga, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA “Apă Canal Chișinău”.

În atare circumstanțe, Goncear Olga, a solicitat anularea ordinului nr. 13-p din 10 ianuarie 2018 cu privire la desfacerea contractului individual de muncă, restabilirea în funcția anterior deținută, obligarea pârâtului la achitarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă, obligarea pârâtului la achitarea prejudiciului moral cauzat, apreciat la suma unui salariu mediu și compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 432, alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, Colegiul consideră necesar a menționa că instanțele de judecată ierarhic inferioare au dat o apreciere arbitrară probelor, fapt ce denotă o examinare superficială a cauzei cu care au fost investite

În speță, se reține că esența litigiului între părți, reprezintă anularea ordinului nr. 13-p din 10 ianuarie 2018 cu privire la desfacerea contractului individual de muncă, restabilirea în funcția anterior deținută, obligarea pârâtului la achitarea salariului pentru perioada de absență forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată.

Conform art. 86 alin. (1) lit. v) Codul muncii, oncedierea – desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată – se admite pentru următoarele motive: refuzul salariatului de a continua munca în legătură cu schimbarea proprietarului unității sau reorganizarea acesteia, precum și a transferării unității în subordinea unui alt organ.

Din sensul normei citate este de înțeles că pentru concedierea legală în acest temei este necesară existența uneia din cele trei cauze invocate, și anume, schimbarea proprietarului, reorganizarea unității, transferul unității în subordinea unui alt organ, pe de o parte, și refuzul salariatului, pe de altă parte.

În sensul art. 69 al Codului civil (în redacția în vigoare la data relevantă speței), persoana juridică se reorganizează prin fuziune (contopire și absorbție), dezmembrare (divizare și separare) sau transformare.

Hotărîrea de reorganizare se ia de fiecare persoană juridică în parte, în condițiile stabilite pentru modificarea actelor de constituire.

În cazurile prevăzute de lege, reorganizarea persoanei juridice prin divizare sau separare se efectuează în baza unei hotărîri judecătorești.

Dacă prin fuziune sau dezmembrare se înființează o nouă persoană juridică, aceasta se constituie în condițiile prevăzute de lege pentru forma persoanei juridice respective.

Reorganizarea produce efecte față de terți numai după data înregistrării de stat a noilor persoane juridice, cu excepția reorganizării prin absorbție, care produce efecte la data înregistrării modificărilor în actele de constituire ale persoanei juridice absorbante.

Conform art.1 al Codului muncii, cedent, este persoană fizică sau juridică care, în procesul reorganizării unității, schimbării tipului de proprietate sau al proprietarului acesteia, implicînd schimbarea angajatorului, își pierde calitatea de angajator în raport cu unitatea sau cu o parte a acesteia. Cesionar – persoană fizică sau juridică care, în procesul reorganizării unității, schimbării tipului de proprietate sau al proprietarului acesteia, implicînd schimbarea angajatorului, dobîndește calitatea de angajator în raport cu unitatea sau cu o parte a acesteia.

În corespundere cu art.197¹, alin. (1), al aceleiași legi, în caz de reorganizare a unității, schimbare a tipului de proprietate sau a proprietarului acesteia, cesionarul preia toate drepturile și obligațiile existente la data producerii evenimentului ce decurg din contractele individuale de muncă și din contractele colective de muncă în vigoare.

Art. 74 al Codului Muncii, statuează că, transferul salariatului la o altă muncă permanentă în cadrul aceleiași unități, cu modificarea contractului individual de muncă conform art.68, precum și angajarea prin transferare la o muncă permanentă la o altă unitate ori transferarea într-o altă localitate împreună cu unitatea, se permit numai cu acordul scris al părților.

Urmează a specifica că, în speță prin ordinul societății nr. 65 din 31 iulie 2017, cu privire la modificarea structurii organizaționale și reducerea unor unități din statele de personal ale SA „Apă-Canal Chișinău”, au fost dispuse unele modificări în structura societății, fiind aprobată o nouă organigramă, precum și o structură a noilor subdiviziuni.

Prin prisma normelor precitate, Colegiul reține că la caz urmează a fi stabilit cu certitudine, dacă, urmare a modificării organigramei, la SA „Apă-Canal Chișinău”, a fost sau nu redus numărul statelor de personal, și dacă întreprinderea dată a fost reorganizată în sensul definiției de reorganizare a întreprinderii.

Mai mult, se impune a evidenția că la rejudecarea cauzei urmează a fi verificată și respectarea procedurii de concediere a Olgăi Gonciar, conform cadrului normativ relevant.

Or, instanța de apel urma să stabilească dacă în cazul reclamantei sunt aplicabile prevederile art. 86 alin. (1) lit. v) din Codul muncii, pentru desfacerea contractului individual de muncă.

Pârâtul urma să probeze că întreprinderea a suferit modificări (în sensul stipulat la art. 86 alin. (1) lit.v) din Codul muncii), care ar permite eliberarea reclamantei/recurente în baza normei date.

Reieșind din cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel a fost adoptată arbitrar, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate de apelată în coroborare cu cumul de probe prezent la dosar, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii contestate.

În atare condiții, instanța ierarhic inferioară avea obligația rezultând din prevederile art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, de a da un răspuns cert referitor la relevanța unui înscris sau altuia. Or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994). CEDO reiterează că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61, seria A nr. 288). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (Hiro Balani împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 27).

Tot aici, este de menționat că în cadrul soluționării cauzei, probele din dosar se cercetează doar în ansamblul și în interconexiunea acestora, or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Mai mult, în conformitate art. 390 alin. (1) lit. e), f) Cod de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Or, în sensul art. 6 CEDO, instanțele de judecată trebuie să indice, cu suficientă claritate, motivele pe care se întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. CEDO, în cauza Suominen vs. Finlanda, a reținut că „... o funcție a unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției”.

Totodată, în cauza Van de Hurk v. Olandei, hotărârea din 19 aprilie 1994, și cauza Dulaurans v. Franței, Hotărârea din 21 martie 2000, paragraful 33, CEDO a statuat că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă

cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „auzite”, adică examinate conform normelor de procedură de către tribunalul sesizat.

Altfel spus, art. 6 impune „tribunalului” obligația de a proceda la o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța”. CEDO nu își propune să garanteze drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (cauza Artico v. Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980, seria A nr. 37, p. 16, paragraful 33).

Prin urmare, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea adoptată.

Dreptul de a fi auzit, prin urmare, a fost încălcat, or dreptul în cauză include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse, ceea ce nu a fost îndeplinit de instanța de apel.

În consecință, Colegiul, verificând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recurs, conchide că instanța de apel, s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, fără să se expună asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și probelor administrate în cadrul judecării cauzei pe care se întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe și fără a indica motivele pentru care anumite argumente invocate de părți nu au fost reținute, nefiind nici supuse aprecierii.

Este de menționat că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți.

Mai mult, hotărârea trebuie să se fondeze pe lege, trebuie să rezolve, într-o manieră certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată la de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European, privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în speță lipsește.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea

multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Goncear Olga.

Se casează integral decizia din 12 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Goncear Olga împotriva SA “Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea ordinului privind desfacerea contractului individual de muncă, restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă, recuperarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Galina Stratulat